

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 13. De Torneamentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Neque aliàs referente Zyp. *h. t.* in Brabantia Princeps abolitionem concedere homicidis potest, nisi prius cum parte transegerint: aliterve induciã vel silvus conductus, seu *gelyde*, ut vocant, concedi eis nequeunt. *Latus Introitus Caroli V. art. 21. & Maria art. 42.* Idem sanxerunt Pontifices Pius IV. & Pius V. prout & ne ante condemnati per contumaciam audiantur, nisi in carcere constituti, & citatis occisi hæredibus. Constitutiones eorum refert Petrus Matth. in VI. *Decretal lib. 5. tit. 8. cap. 7. & 8.* Ibidemque *cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 9. & 10.* alias Constitutiones adversus homicidas videre licet.

De jure verò Canonico pœna est excommunicatio *can. Itaque xxiv. q. 3.* & depositio ab Ordine quocumque, si sit Clericus, & post depositionem detrusio in carcerem, utriusque ad tempus, veluti quinquennium vel sexennium, *d. cap. Sicut dignum in fine hoc tit.* Insuper homicida voluntarius privandus est beneficiis suis, *cap. 1. & 2. inf. De Clericis pugnant in duello:* & quidem per sententiam, quia non privatur ipso jure, ut communiter sentit DD. post Felinum in *e. Inquisitione n. 3. sup. De accusat. restatur Pias. 2. p. c. 4. art. 14. sub n. 16.* præter assassinatum, Navar. in *Manuali c. 27. n. 24.* Ad eum ut licet lata fuerit sententia condemnatoria de homicidio, si in ea non fiat mentio privationis expressim, non censetur adhuc privatus, quia præsumi possit, Episcopum voluisse cum eo dispensare in retentione beneficii, quippe qui & in hoc casu, sicut & plerisque aliis, quoad retentionem beneficii, habeat facultatem dispensandi, Pias. *d. loco.* Ideoque Clericus homicida fructus beneficii sui facit suos, & licet adhuc pendere, non prohibetur beneficio renuntiare, donec per sententiam privetur, Felin. in *cap. De quarta num. 31. sup. De prescript.* Quomodo & si in sententia sit expressa pœna privationis, & condemnatus appeller, durante appellatione resignare interim beneficium potest, & valida est resignatio, licet beneficium fuerit impetratum ab alio, in casum privationis. Pias. *d. loco n. 17.* ubi ait, pro indubitato id praticari in Curia Romana, post Genuen. in *Praxi c. 65. n. 18.* Quamvis non desint, qui talem renuntiationem putent invalidam, propter jus ad rem alteri quæsitum. Quæ ratione vero possit hodie Episcopus cum

homicida dispensare quoad sacros Ordines suscipiendos vel beneficium obtinendum, vide Conc. Trid. *Sess. 24. c. 7. De reformat.* Et quam pœnam incuriant, qui abortum procurant, quod Augustin. in *can. Aliquando xxxi. q. 2.* crudele facinus appellat brevitate causa omitto, traditurus alias. Videti interim potest ea de re Constitutio Sixti V. an. 1588. & altera Gregorii XIV. an. 1591. apud Pias. *p. 1. c. 1. art. 5. n. 1.*

TITULUS XIII.

De Torneamentis.

1. *Torneamenta qua dicantur.*
2. *Pœna occisus quem in torneamento, & ceteris.*
3. *Quando licita torneamenta.*
4. *Agitatio taurorum prohibita.*

Post tractatum de homicidio, tam in specie quam in genere, sequitur de quibusdam actibus, qui quandoque causam homicidio præbent, & primò quidem de Torneamentis, id est ludis hastilibus seu equestribus.

1. Dicuntur autem Torneamenta à circumcundo; suntque induciã quædam vel nundinæ ac fericæ, in quibus milites ex conducto vel conducto convenientes ad ostensionem virium suarum & audaciæ temerè congregati & aggredi solent, *cap. 1. h. t. & ibid. Abbas;* idque maximè in acie, dum otiosi sunt, vel in honorem Heroum defunctorum, Per Greg. Tholosan. *Synag. Veris universi lib. 48. cap. 16. num. 5.* Eaque hic & in *can. Monomachiam 2. q. 5.* prohibentur, quod ex iis sæpè periculum animarum & mors hominum proveniat, *d. cap. 1.* quodque spectantes hujusmodi spectacula Deum solummodo tentare videantur, *d. can. Monomachiam.*

2. Quòd si igitur quis in ejusmodi torneamenti seu ludis hastilibus alium occiderit, licet jure Civili nulli pœnæ subiciatur (decernere enim hasta leges Romanorum permiserunt, *l. Solent §. Senatus D. De alea lusu & aleator.*) de jure Canonico homicidii reus est, atque is-

regu-

regularis, quia operam dedit rei illicitæ, & per se periculosa, d. c. 1. & 2. hoc tit. Ideo licet taliter occisus pœnitentia non negetur, sepultura tamen denegatur Ecclesiastica, si animo pugnantiverint; secus, si alia de causa, puta ad percipiendam credita seu debita, d. c. 1. & 2.

3. Et hæc quidem obtinere videntur in torneamentis olim usitatis, de quibus d. cap. 1. & 2. loqui videntur; non etiam in iis ludis battilibus, qui hodie frequentantur in inauguratione, vel nativitate, vel adventu alicujus Principis, cum in iis non subsit tantum periculi, nec hanc eo modo, quo olim, Hinc Joannes XXII. in Extravag. unica eod. Constitutionem Clementis, in quibusdam regnis torneamenta inhihentem, sub pœnis excommunicationis & interdicti, revocavit, & absolvit à censuris, hujus occasione incurfis, Vide Navar. in Manuali cap. 15, num. 9.

4. Adinstar torneamentorum prohibita est agitatio taurorum intra circum, de qua plures scripserunt, & in primis etuditus Maranta post diversorum Pontificum Constitutiones Pii V. an. 1567. Greg. XIII. an. 1575. Sixti V. an. 1586. Clementis VIII. an. 1596. quarum meminit cum Navar. d. cap. 15. cap. 19. tum Gutierrez lib. 1. Can. quæst. c. 7. & Azorp. 3. Instit. Moral. lib. 2. cap. 15.

TITULUS XIV.

De Clericis pugnantibus in duello.

1. Duellum unde dictum & quid sit.
2. Duella hodie prohibita omnino utroque iure.
3. Duellantium pœna ex jure Canonico.
4. Pœna duellantium & iis adfessentium ex Conc. Trid.
5. 6. 7. Quando & in quibus duellii pœna illa locum habeant, vel non.

Multò verò frequentiores cædes hominum nasci ex duellis, quam ex tornea-

mentis, experientia docet; ideoque major ratio prohibitionis hic est. Illa enim causa solius roboris & virtutis naturalis probandæ sunt, hæc verò ad controversiarum decisionem & in defectum probationis ab aliquibus offerri solent, & ab aliis suscipi, ut hæc ratione victor probasse intelligatur, & victus in probatione defecisse.

1. Appellatur Duellum quasi duorum bellum, seu bellum, quo à duabus partibus de victoria contendentibus dimicatur: Græcis Monomachia, quasi pugna unius tantum cum altero, can. Monomachiam 2. g. 5. Quamquam etiam veteres Duellum dixerint, quod nos Bellum: unde & perduelles hostes; & quos hostes appellamus, eos veteribus perduelles appellatos fuisse testatur Cajus in l. Quos nos hostes 234. D. De verb. signif. & latius id ipsum ostendit Tholosan. Syntag. juris universi lib. 48. c. 16. num. 2. Quia verò Clericis potissimum hæc pugna interdicta est, ideo Tit. inscribitur De Clericis pugnantibus in duello.

2. Tamen si autem duellum, Ulpiani tempore legibus Romanorum nondum fuerit damnatum, l. Quæ actione 6. si quis D. Ad L. Aquiliam: tamen hodie omnino vetitum est, de jure tam Civili, l. unica Cod. De digladiatorib. lib. 11. quam Canonico, toto hoc Tit. Decretal. cap. 1. & 2. inf. De purgat. vulg. & d. can. Monomachiam. Exstat: & Constitutiones Julii II. Clementis VII. Julii III. Pii IV. Gregorii XIII. quas refert Quaranta P. Duellum. Et quamvis olim tabulis legum Brabanticæ Joan. Ducis 1312. certa duella, & sub certis formis, permitterentur, prout & legibus Germanorum, Hispanorum, Longobardorum, Galliarum, uti videre licet ex Gregorio Tholosan. d. loco num. 8. & Constitut. Philipp. Regis Galliarum an. 1305. quam explicat Guido Papa à Decif. 607. usque ad 624. tamen exstat Serenissimorum Belgii Principum Edictum 27. Februarii an. 1610. quo provocantes & consentientes in duellum declarantur infames, indigni nobilitatis insignibus, privati officii & honoribus omnibus; cum publicatione dimidiæ partis bonorum: ipsis verò duellantibus, aut ad locum duello deputatum ex condicto convenientibus pœna infligitur mortis cum publicatione bonorum omnium. Conformiter Lato introitu Ducis Moria art. 19. neque
Dux